

МОМЧЕТО, КОЕТО СТАНАЛО ЦАР

chitanka.info

Едно момче тръгнало по чужди краища на печалба. Вървяло, вървяло целият ден през гората, докато стигнало до една долчинка. Чуло, че долу в ниското нещо шумоли.

Надвесило се и съгледало на дъното на долината един умрял петел, а покрай него се въртели и се карали мравка, сокол и змия. Спуснало се момчето бързо в долината и ги попитало:

— Защо се карате?

— Не можем да си разделим месото.

— Че това е лесна работа.

— Като е лесна, раздели ни го!

Тогава момчето дало на мравката главата на петела, на змията — краката, а на сокола — останалото.

— Жив да си, момко, че ни погоди. Благодарим ти от душа! Кажу каква награда искаш? — извикали зарадвани тримата.

— Нищо не искам — отвърнало момчето. — Нали ви казах — това е лесна работа и за нея награда не се полага.

— Аз ще ти дам награда — настоявала змията. — Благославям те да можеш да се превръщаш на змия, а после пак на човек, когато поискаш.

Мравката и соколът също го благословили — да се превръща на мравка и сокол, а сетне пак на човек, когато поиска. Момчето им благодарило и си тръгнало по пътя. Вървяло, вървяло, па се сетило за благословията на мравката, змията и сокола и рекло да опита дали може да се превръща. Момчето казало:

— Превърни ме, боже, в змия!

И в същия миг се превърнало на змия.

— Превърни ме, боже, в мравка!

И се превърнало на мравка. После се превърнало на сокол, а накрая пак станало човек. Като видяло, че може да се превръща, момчето много се зарадвало. Както си вървяло по пътя, изведнъж насреща му се задала една колесница, а в колесницата — царската дъщеря. Щом го наближили, момчето се превърнало на сокол и застанало насред пътя. Съгледала момата сокола и заповядала веднага да спрат, за да хване птицата. Слязла и се спуснала след нея. Тъкмо да хване сокола, той подскочил и отхвъркнал няколко крачки. Изтичала тя след него, а той пак избягал. На третия път соколът нарочно се спрял, царската дъщеря го хванала и го отнесла в двореца.

Направили златна клетка, закачили я в стаята на момичето и сложили вътре сокола. Всяка вечер слугините донасяли на момичето вечеря. Тя хапвала, каквото хапвала, и лягала да спи. Което не доизяжда, оставяла на масата. Нощем соколът се превръщал на мравка, излизал от клетката и изяждал ястията.

Всяка сутрин момичето и слугите се чудели къде отива останалото от вечерта ядене. Днес така, утре така, докато една вечер царската дъщеря вечеряла, легнала си и се престорила на заспала. Соколът се превърнал на мравка, изпълзъл от клетката, станал човек и започнал да яде. Изтървал една лъжица и тя паднала със звън на пода. Скочила царската дъщеря и какво да види: едно хубаво момче стои до масата и яде. Промъкнала се полека-лека зад него и го хванала за ризата.

— Какво търсиш тук, момче? Откъде влезе?

Момчето се опитало да извърта, а после си признало:

— Аз съм соколът, когото ти хвана на пътя.

— Как ще си сокол, като си човек?

— Аз мога да се превръщам в каквото си искам.

Седнали царската дъщеря и момчето и дълго си говорили.

Тая вечер така, друга вечер така, харесали се и поискали да се оженят. Една сутрин, царкинята отишла при баща си и казала:

— Тате, искам да се омъжа!

— Как така ще се омъжиш, когато още не сме ти намерили жених! — викнал царят.

— Ти викай сватбарите и събери музикантите, а аз ще си намеря момче! — отговорила му тя.

Послушал я царят и направили сватба за чудо и приказ.

На следващата година се отворила война и царят сам повел войската си на бой. Но неприятелят бил по-силен и царят едва се спасил с половината си войска. Тогава зет му рекъл:

— Пусни ме, царю, да ида аз да се бия с враговете!

Разрешил му царят, дал му войска, колкото поискал момъкът и той я повел срещу неприятелите. Отвел войската на едно тайно място, скрил я и когато се стъмнило, рекъл:

— Стори ме, боже, сокол!

Превърнал се на сокол и долетял при неприятелската войска. Когато през нощта всички заспали, царският зет рекъл:

— Стори ме, боже, човек!

Превърнал се отново на човек и избил цялата неприятелска войска. Сетне пак се превърнал на сокол и се върнал при своите войници. Прибрали се всички в царския дворец и известили на царя, че са победили неприятеля, без нито един войник да падне на бойното поле. На следваща сутрин цялата царска войска, начело с царския зет, отишли край морето да се измият и да се приготвят за големия победен пир. Когато царският зет захванал да се мие, от вълните изскочила голяма риба и го глътнала. Уплашили се войниците и войводите: как ще се върнат сега при царя и какво ще му кажат! Мислили, мислили, пък най-сетне решили: намерили един войник, който много приличал на момъка, облекли го в неговите дрехи и го отвели при царя. Ала царят познал, че това не е неговият зет. Повикали и царската щерка.

— Не, ти не си моето момче! — викнала тя като го видяла.

— Аз съм, но ти не можеш да ме познаеш, защото слънцето ме опърли, додето бях на война и съм се променил! — рекъл той.

— Стори се тогава на змия! — заповядала царкинята.

— Че може ли човек на змия да става! — учудил се войникът.

— Тогава престори се на сокол! — рекла царкинята.

— А защо да се превръщам на сокол, не е ли по-добре да си стоя човек? — отвърнал войникът.

— Ти не си моето момче! — рекла царската дъщеря. — Ако не кажеш къде се изгуби моят мъж, ще заповядам да те погубят!

Нямало какво да стори преоблеченият войник и рекъл:

— Ако искаш вярвай — глътна го една риба!

Заплакала царската дъщеря и отишла на брега на морето. Седнала на един камък близо до водата и се загледала във вълните. До вечерта седяла на морския бряг и се взираше, но от момъка и следа нямало.

В това време той бил в корема на рибата. Превръщал се ту на мравка, ту на змия, ту на сокол. Въртял се из корема на рибата и ритал. Това я мъчело много. Накрая тя не издържала, приближила се до брега и изплюла момчето на пясъка.

Като изскочил от корема на рибата, момъкът се огледал наоколо. Докъдето погледът му стигал, не се виждала жива душа. Само в далечината се издигала голяма каменна къща. Додето момъкът оглеждал пустия бряг и се чудел накъде да поеме, изведнъж иззад една

скала изскочили трима разбойници и се нахвърлили върху него. Хванали го, вързали го здраво с дебело въже и го помъкнали към каменната къща. Тя била тяхното разбойническо свърталище. Затворили момъка в подземието на каменната къща. Вечерта при него слязъл с факла в ръка чернобрад едноок разбойник. Осветил го с факлата и попитал:

— Кой си ти и какво правиш нашето свърталище?

— А ти кой си, че ме питаш? — скочил на крака момъкът.

— Аз съм главатарят на разбойниците!

Тогава момъкът му разказал патилата си. Когато разбрал, че е царски зет, главатарят доволно потрил ръце:

— Тъкмо такъв като тебе ни трябва!

— Защо? — учудено попитал момъкът.

— Защото откупът за тебе ще е голям, глупако! — закискал се чернобрадият главатар и си отишъл.

През нощта разбойниците яли и пили от радост, че такава богата плячка им е паднала в ръцете. На зазоряване всички се напили и налягали да спят кой накъдето завърне. Момъкът това и чакал. Превърнал се на мравка, промушил се през ключалката и излязъл от подземието. Промъкнал се тихичко покрай пазачите и влязъл в стаята на главатаря през ключалката. Обърнал се на змия, надвесил се над спящия разбойник, клъвнал го по челото и го погубил. Сутринта разбойниците намерили главатаря си озъбен, уплашили се и се разбягали. Тогава момъкът събрал коли и хора, натоварил несметните богатства на разбойниците и се върнал в столицата. Като стигнали на площада, стъпил на един висок камък и извикал с все сила:

— Слушайте, хора! Който от вас си познае в разбойническата плячка някоя ограбена вещ — да си я вземе!

Цяла неделя хората вървели покрай колите и си вземали тяхното. Накрая останал само един позеленял меден пръстен. Взел го момъкът и го подал на невестата си:

— Друго не остана, — рекъл той, — това ще е за тебе!

— Нали ти се върна жив и здрав, друго не ми трябва! — отвърнала царската дъщеря.

Прибрала зеления пръстен в една златна кутийка, за да й напомня за това време.

Хората не забравили доброто, което им сторило момчето. След време царят остарял много, не можел вече да управлява и тогава хората избрали за цар храбрив и справедлив момък.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.